

2677

1932, 4 at.

Kooli elu.

Jõuluõhtu 18. XII 31

oli üldiselt niisugune, nagu meie kooli jõuluõhtud ikka. Ei muutnud õhtut palju teissugusemaks seegi asjaolu, et see oli korraldatud tervele koolile korraga; ainult ettekannete ja muu nähtava ja kuuldava vaatamine ja kuulamine oli seetõttu veidi takistatud.

Ettekanded, muide, õnnestusid võrdlemisi hästi, vähemalt see osa neist, mida mul võimalik oli näha. Tähelepandavamaid numbreid oli minu arust IVa massdeklamatsioon, mille kallal inimesed kindlasti tööd olid teinud ja mis selle töö ka ausasti ära tasus. Rohketest võimlemis- ja plástikapaladest võiks paremate hulgas mainida Valda Ratassepä tantsu ja Vb võimlemist, kui mitte rääkida väikestest segamistest viimase ettekandmisel. Kava rikastasid veel rida koorilaule. Ent kui siinkohal on ehk nimetamata jäetud mõni võib-olla nimetamisväärtne ettekande-osa, siis ärgu asjaosalised pahandagu — see tuleb sellest, et jõuluõhtust on mööda juba hulk aega ja et nende ridade kirjutaja üldse ei näinud kõiki ettekandeid.

Niisamuti ei saa ma ka kingitustest ja nende jagamisest anda täpsat ülevaadet. Nimetan siis jälle ainult niipalju, kui meele on jäänud.

Härra direktorile kingiti niisugune imetgev riistapuu, mille läbi oma kooli vaadates ta seda ikka näeb ilusas värvisümmeetrias; preili inspektriisile tõi jõuluvana auto, et vähendada tema jalavaeva ühest linna äärest teise sõitmisel puudevate õpilaste püüdmisel, samuti et kahandada sõidukulude arvet. Meie „riigivanem-preili“ sai kingituseks särava jõulutähe, mis peab temal kui juhil aitama valgustada teed teistele, kes käivad ta järel.

Ühele esimesele klassile, Ia-le vist, tõi jõuluvana selles klassis domineerivate blondide päade tõttu sümboliks blondpäise plika; üks kolmas klass, mis jõuluvanale, muide, näis seisvat õige südame ligi, sai suure ja hää südame — vist jõuluvana enda oma; IIIb pidi vastu võtma oma sümboli — suure ja ilusa kompeki, mille sisuks aga oli — vitsakimp. Veel on mulle meele jäänud IVa kingitus, mis endast kujutas üht murumuna, kuna plikadki sääl klassis olevat sellised; Va-d sümboliseeris vahva teklit-kandev naisõppur; Vb kingitus oli nii keeruline, et selle välimuse kirjeldamine läheks siin liiga pikale, kuid selle tähendus, jõuluvana teadku seda, läks sellele klassile otsekohe südamesse; Vc, perenaiste-klass, sai mingi elukutselise patu või millegi selletaolise eest hoiatuseks „elusa“ hane, mille ülesandeks on neile alati meele tuletada, et temataolisi loomi ei tohi loomuvastaselt tappa.

Võiks veel rääkida mõne sõna klassijuhatajate kingitustest, mille hulgas mainida tuleb prl. Rosenberg'i ja ta klassi sümboleid — julget naisratsutajat lövi seljas, härra Laarens'i kingitusi — magneetrauda (ma ei tea, kas mõeldud sümbolina või annetatud abinõuks) ja õnge, millega tal jõuluvahel ajal soovitati minna kalale, härra Käppa tennispalli ja „reketi“ (tolmukloppijat) jne.

Lõppeks ei tohi vaikida ka ringide kingitustest: Realteadusteringi „omast majast“, Enesekasvatuseringi palmist, mis pidi sümboliseerima ta kaugeid eesmärke. Kirjanduseringi kaalust novellivõistluse puhul saadud käsikirjade kaalumiseks, Kunstiringi pasunat orkestri asutamiseks jne.

Õhtu oli siiski seiklusrikkam muist õhtuist meie koolis, mille tagatipuks oli hasartne kogumürgel kuni saatusliku üheteistkümnenda tunnini.

V. Märtn.

Koolitöö lõpp

oli enne jõulu 19. XII 31. k. 12. Hommikul tulid õpilased hariliku korra järele k. 8 kooli, kogudes oma koduklassidesse, kus nad veetsid tubli tunnikesse oma klassijuhatajate seltsis. Õige paljudes klassides põles ka jõulupuu; kuuldis jõululaulude helinat mitmest ruumist. Seejärele kogunesid õpilased saali, kus kaetud akende abil soetati kunstlik hämarus. Selles hämaruses süüdati jõulupuu, mille valgusel direktor kandis ette poolaasta aruande ja ütles oma lõppsõna jõuluvahelajaks. Siis koguneti jälle koduklassidesse, kus klassijuhatajad jagasid välja tunnistused, misjärele õpilased valgusid laiali.

Õppetöö algus

oli neljapäeval, 7. I 1932 k. 9 hom. Töö algas kohe klassides, saalikogumist ei olnud. Õppepoolaasta tervituse õpilaskonnale ütles hr. direktor laupäeval 9. I hommikul, kui harilikus korras koguti saali.

Dr. Jakob Hurda mälestusõhtu

ta 25. aasta surmapäeva puhul korraldas 13. I T. T. G. Õpilaspere valitsus koos H. Treffner'i gümnaasiumi Õpilaspere valitsusega T. T. G. saalis. Järgmises nr-is sellest pikemalt.

Tartu vabastamispäeva aktus

toimus kooli saalis 13. I viimase tunni ajal. Kõneles hr. J. Konks, insp. S. Pruuden ja Õpilasp. van. N. Ratasep. Kooli laulukoor kandis ette palasid.

T. T. G. abiturientide piduõhtu

tahetakse korraldada 23. jaanuaril. Läänud õppeaastal õnnestus see õhtu nii kavalt kui sissetulekult väga hästi. jääme lootma, et selgi aastal pidu niisama õnnestub. Võib olla, et pidu ka nädalavõrra või rohkem edasi nihkub, kui ettevalmistamistega hakkama ei saada.

Ülusi õpilasi

võeti vastu selle õppesemestri alul 11, nimelt I klassi: Endla Koort, II kl.: Vilma Ennok, Leida Truus, Helvi Püss, Helga Krootmann, Alide Ottas; III kl.: Ida Veeb; IV kl.: Hilja Koplus, Selma Moor, Selma Teder; V kl.: Leida Leesik.

Spetsiaalne fond

AR

TARTU TÛTARLASTE GÛMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 8.

15. jaanuar 1932.

IV aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurt. Toimetuse liikmed: T. Linde, E. Madrats, V. Märtn, L. Raba, M. Suits. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetöö vaheajad. Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbritel tellijaille à 25 senti.

Uueks 1932. aastaks.

On saanud õilsaks kombeks iga algava aasta esimesil päevil soovida tuttavale, sõbrale, kaaslasele ikka midagi head. Kuipalju neist soovest tuleb tõsisest südamest ja kuipalju neist täidub, on teadmata, kuid kombe enda vastu ei võiks kellelgi midagi olla.

Tahan esitada siin mõningad soovid õpilaskonnale uuel 1932. aastal, mis tulevad õpetajate-ringist ja mille ehtsuse juures ei ole põhjust kahelda; kuivõrd need soovid täiduvad, sõltub sellest, kuidas soovide vastuvõtjad neile reageerivad. Soovid iseenesest on vanad, kuid ikka ja igavesti uued — niikaua kui püsivad kõrvuti õpilased ja õpetajad.

See soov on tingitud vana 1931. aasta pärandusest. 1931. aasta aruanne kõneles küllalt kurba keelt. Tänu härra koolijuhataja tagasihoidlikkusele, kes särava jõulupuu ees ei tahtnud eriti silmapaistvalt esile tõsta vastavaid tõsiseid toone, pääsis kooli I poole aruanne kuulderuumis istuvate asjastuhvitatute ette näiliselt keskpärasena, ilma et sellest oleks võidud lugeda kuigipalju ohtlikku. Kuid tõelikult on aruanne palju kurjakuulutavam. Tarvitseb vaid võrrelda seda niisamasuguste aruannetega 1930. ja 1929. aastast, ja kogu asjaolule langeb hästi tumedam vari. Nii õppimisedu kui käitumises, hoolsuses ja korras on õpilased kogusummas avaldanud vähjakäiku. See paneb mõtlema, kergitab neis, kes pühendatud loosse, tõsiseid soove.

Ja kui vaadatagi tagasi õppeaasta I poolele, siis näeme, et see oli looritud mingisse loiduse nõiaudusse. Ei ole ala, milles võiks alla kriipsutada aktiivsust, hoogu, indu. Õppetundide-töö venis elevusest, alateadvuse vaimus.

Õpilasringes ja õpilasomavalitsuses tehti vaid n. õ. tüki-tööd. Käitumises tuli ette palju halbu nähtusi; ei ole ükski semester sundinud lahkuma selles arvus õpilasi koolist kui 1931./32. õppeaasta I semester. Puudumiste ja hiljumiste arv ei näidanud kahanemistendentsi. Kurvaks nähtuseks tuleb pidada sedagi, et õpilaste üldarv väheneb järk-järgult.

Muidugi ei ole üaltoodud ebanähtusis süüdi ükski õpilased. Tunduvalt mõjustab õpilaskonda ja nende vanemaid meie riigis ja kogu maailmas valitsev raske majanduslik depressioon ja meeleolulangus. Samuti avaldab mõju õppivale noorsoole nüüdisaja seltskonna värvitu vaim, ideede-lagedus, lõbude-ihha ja ettevõtete passiivsus. Vahest on üheks põhjuseks õpetajate nõudmistegi kõvenemine. Kuid ometi ei saa maha salata, et õpilane ise on ka midagi, kes peab ise ka midagi andma. Õpilased ise ju moodustavad ikka õpilaskonna, mis on kogu selle mõiste tähenduses omaette eksisteeriv keskus, omaette figureeriv jõud, väga võimas jõud. Oleks neilt ja teistelt liiga naiivne uskuda, et kõik, mis toimub õpilaskonnas, oleks vaid mõjustatud väljastpoolt. Kui oleks nii, kuhu jääks siis areneva elu progress? Milline tulevik ootaks siis uut järgnevat inim põlve? Nii võiks järeldada, et tuleb seisak või koguni tagasilaskumine sellelt püsipunktilt, kuhu on jõudnud inimsugu evolutsiooni ja revolutsiooni teid kaudu. Kui seda järeldada, tähendaks — kuulutada pankrott meie noorile, kuulutada kadu senistele saavutistele, kustutada sõna „progress“ inimsoo leksikonist.

Noh vaevalt usute isegi, kallid õpilased, seda nonsenssi! Ja see'p see troost ongi. Ja

just teie usk isceendasse, mis pole kindlasti veel surnud, annabki julgust teie õpetajail kanda teie ette oma uue 1932. aasta soovid. Kõlaksid need umbes nii:

Käed kõvemini adra külge!
Leidke kõik endas üles see osa, mis teid tõstab, mis teie isiku teeb isikuks, mis annab teile juure elava, tuleviku jõulise isiku värvi. Äratage endis soigunud vaimujõud, mis avatlevad

teid aktiivsele tegevusele kõige aja depressiooni kiuste. Õelge endile: tahan olla individuaalne jõuline mina, mitte mingi ilmetu värvi-sentimeeter aja tuhmunud maalingus!

Ja kui neist soovasi täidetakse teie poolt õpilased, osagi saabunud 1932. aastal, siis on soovijate meeled rahuldunud. Rääkigu käesoleva õppeaasta lõpuaruanne palju paremat keelt! Selleks jõudu ja püsivust! A. R.

Olgem rõõmsad!

Veel on aeg joobuda õilmete lõhnast,
veel on aeg unelda valgeil õil;
veel on aeg anda sõõmu õnne eest elu,
veel on jõud käsitella saatust kui lelu.
Olgem rõõmsad!

Hambad risti ja naergem, kuigi sydames valu!
Narr ainult maailmalt lohutust palub.
Roim enese vastu on kurbuse hetk!
Aeg lyhike rõõmuks — maha üksindusretk!
Olgem rõõmsad!

Olgem rõõmsad ja laulgem, nii kaua kui
lauluks veel indu!

Olgem rõõmsad ja otsigem sydames torkivat
pindu!

Varsti, varsti on möödas aeg joobuda õilmete
lõhnast,
varsti, varsti õnne ainumat ammenda mälestuste hõlmast.

Varsti, varsti võib-olla peab piinade kätkisse
peitma oma väsinud pää,
varsti, varsti liiv, lilled — siis pisarais ainult
on hää.

Olgem rõõmsad, praegu kaugel on veel see
luine ja lummutav lõust!

Olgem rõõmsad, veel lihased pingul on voola-
vast jõust!

5. jaan. 1932.

Ao.

Igavik.

Ääretus kollases kõrves,
ainult kus liiv ja päike,
lõpp ja algus,
muutmatult, igavesti
vahelduvad talgud.

Ääretust kollasest kõrvest,
tundmatuult radadelt
inime tuleb,
tyhjusest paljast
oaasi otsib,
kus palmide lopsakas varjus
hetkeks võiks puhata jalgu,
kus allikas karastust annaks,
uut jõudu soonisse kannaks.

Ääretusse kollasesse kõrbe,
mõistatuste teile
taas kulgeb rahutu rändur.
Ta silmis ei cales ära
kustu igavese elu sära.

Ääretus kollases kõrves,
ainult kus liiv ja päike,
näilik on lõpp; vaid algus
muutmatult, igavesti
korduv talgus.

6. jaan. 1932.

Ao.

Naas.

(Järg. Algus 6. nril)

Istun avat akna ees. Suviõist, leebet õhku valgub tupp. Aastate jooksul unustasin sellise vaikuse ja suviõise valguse olemasolu, seepärast sai nende tajumine taas peirimuseks. Kui selles ilus ja rahus kasvasin, siis ei näinudki ma selle hurmavust. Nyyd aga pääle vahemaa suurenemist looduse ja minu vahel, näen selle kaunisust, kuid ma ei oska enam sellega liituda, vaid jään ainult vaatlejaks. Elu või õigemini kogemused on õpetand

mind seda vähestki nautima, milleks olen veel võimeline. Mul on hirm nukruse ees, mis pyyab hiihida mälestustega. Parim abinõu nende tõrjumiseks on olevikku syyvimine.

Pea naeratama, mõeldes vanapreilidele, neile kahele armsale tädile. Nad on hääsydamelisemad olendid kõigist nähtud inimesist ter ves maailmas.

Juba lapsena armastasin nende vaikset kodu, eriti aga väikest portselaankassi ja pu-

TALV.

L. Raba linoollõige.

napõselist poissi kummutil. Bärta-tädi võttis mind ka vahel postkontorisse kaasa, kui ta mõnele hilinend postiviijale kirju välja andma läks.

Sääl mina ronisin pingile kõrge puldi ette „kirjutama“ või tyhjendasin paberikorvi sisu põrandale ja „sorteerisin kirju“.

Vahel võttis jälle tädi Leena mind käekõrvale ja talutas toidukambrisse, kus ta mulle koort andis või piparkooke tasku pistis.

Ja, sellal oli see majake minu eldoraadoks, millest aina unistasin. Sellest hoolimata ei saand ma neid sageli väisata, sest meie talu on õige kaugel põhjas. On, parem oleks vist ytelda oli, sest praegu ei tea ma sellest midagi; tarvis õige tädidelt kysida. Kodutalu

varemete juure ei taha ma kyll sõita, ei taha naeruvääristuda paljude nutvate romaanikangelastega, kes leiavad ainult oma lossi suitsevad riismed eest, või on võõrad vallutanud nende talu.

Väiksena istusin keldrikatusel ja valmistusin postipreili kutse jaoks, kritseldades paberilipakaile midagi, neid kiviga tembeldades, või ma järjestasin nad ilusaiks virnadeks. Siis oli mu ainsaks unistuseks kord valgesse, kaskedest ymbritset postimajja elama asuda.

Kuid sirgudes ärkas igatsus võõra ja tundmatu järele, mida taotelles lahkusingi isatalust. Ja siis...

Ei, sellele ma ei tahtnud mõelda. Võib-olla on kõik siiski nii hästi läinud, kui see yldse

minna võis. Võib-olla istuksin rahutu ja närvilisena nyid postkontori puldi taga, mitte nii rõõmsana nagu Bärta-tädi. Minu iseloomus peab olema midagi tema omast erinevat, mis minusse selle rahutuse sisendab.

Tädid on kyll väga rahulikeks ja elutarguks muutund. Olen harjund maa ja väikelinnade inimesi kitsarinnaliks, klatsihimuliks pidama, seepärast yllataski mind Bärta-tädi huumor ja tädi Leena peenetundelikkus. Ma pole harjund teesklematu hääsydamlusega, millega tädid mind kahtlevad.

Järvelt kostab naer ja aerude laksatud vastu veepinda. Paadis algatab keegi rahvapärast viisi härmoonikul, millega yhinevad koolitamatud, tugevad hääled. Vesi kannab helinaid kiirelt edasi. Kõik see on väga kauge, kuid yhtlasi väga tuttav ja armas.

Peaks siiski magama minema, sest tädid tõusevad vara.

Mul oli hommikul pisut piinlik, sest nad ainult muhelesid häätahtlikult minu vabandusile. Ytlesin nimelt, et olin reisist väsinud ja hiired häirisid mind öösi. Nad leidsid kuivand piparkoogi aknaraamilt, mida nad siis terve öö mööda tuba veeretasiid. Palusin, et tädi Leene yhe maja viiest kassist tooks. Tädi oli väga kohkunud ja seletas, et ta vähemalt oma kassidel ei luba hiiri murda. Tädi Bärta yhines temaga, olevat kole vaadata, kuidas kass „vaest, väikest looma“ kohtleb. Leena viigu parem tykk värsket saia minu tuppä, siis hiired närivad seda vaikselt ja ei häiri mind.

Toanurgas ongi nyid suur viil kollast, rosinatega saia, päris hiirtelt põrandasse närit augu ees.

Pean tõesti toas naerma. Nende liialdet herkuse tõttu näivad tädid väga naiivsetena, kuid mõeldes nende kogemusist ja arenend mõistuse kiireist mõtlemisprotsessist põimit nõuandeile, lisab see imetabane loomade hellitelu neile teatava armsuse.

Hämardudes istusime lehtmajja vestlema. Minu ees oli taldrikutäis maasikaid. Välismaail olin harjund neid delikatessiks pidama, kuid nyid söin neid isuga. Mulle meenus, et ma lapsena korjasin aasadel kraavikaldaill kummalisi, väga maitsevaid marju. Vabarnasarnase ehitusega marjad olid toorestena rohelised, kuid valmides tõmbusid mustjaspunaseiks. Tädi Bärta seletas muigeta, et need olevat mesimarjad ja kasvavat ainult Soomes ja Venemaa loode osas. Ma võivat neid yhelt lähedaselt saarell kymnete liitrite viisi korjata.

Siis kaldus jutt igasuguseile ideelisile kysimusile. Vanapreilide vaated olid väga huvitavad, sest nad ei olnud teistelt midagi seda ise seedimata vastu võtnud, vaid olid ise loond oma tõekspidamused, teine-teist tugevalt see-

juures mõjustades. Neil oli isegi oma maailmavaade, võib-olla kyll mitmelt kirjanikult ja majandusteadlaselt „kokku klapit“, kuid siiski nende eneste koostet. Kartsin, et kaldutakse usuliste probleemide käsitlemisele. Muidugi me ei võind seda vältida. Ma vaikisin nii palju, kui see oli võimalik. Oma imestuseks märkasin, et tädi Leena ongi selles asjas vabameelsem, kuigi tädi Bärta muidu tahtis näida liberaalsemana. Leena-tädi ylistas sallivusaadet, kuid teine vanapreili pyydis tõendada, et usutunne ei tohi olla leige, vaid et sellel peab laskma leegitseda, ja võitlus olevat nii vältimatu. Tädi Leena pyydis seletada, kui palju kahju on teind sallimatus juba seega, et siis ka täiesti süytuis inimesis vaenlasi nähakse ja siis neid kõigiti kahjustada pyytakse. Kellele sellist kollitamist on vaja, mis teineteise materdamiseni areneb!

Bärta-tädi hyyyatas: „Ära liialda, armas öde! See asi ei ole sugugi nii hull, tahetakse ainult samale veendumusele teisigi viia, aga see leiab asjatuid vastuväiteid, kuid kyll usklik tulihing ta vallutab.“

„Kuid mõistus, tädi!“ pyydsin mina vahele ytelda. „Mõistus on ju tunnete kontrollimeks.“

„Tunded on siiski meie elu sisu, ainult nende abil suudame midagi positiivset kaata.“

Keegi postiviiija tuli tädi Bärtat otsima, nii et pidime vaidluse katkestama. Imelik, kuidas see vaidlus vanapreilid nii väga ärritas. Võib-olla leian põhjuse, sest jään sellesse rahuusse ja nende kenade tädide juure pikemaks ajaks, sest tunnen siit värskust ja häätahtlikkust sel määral voolavat, et saan varsti siin tagasi usu inimesisse.

Liiga kaua olen mõtiskelnud, pean minema magama. Harjumusest tahtsin sulgeda akna, kuid leebe suveöö peatas mind. Tahan taas magada öö avat akna all nagu sageli tytarlapsena isatalus.

Hommikul ärkan tuppä kekslevate päikese-kiirte rahutusest ja lindude reipast sirinast.

Olen muutund lapseks. Mul on võib-olla kergemgi olla, meeolugi on rõõmsam kui lapsena. Homme lähen marjule, sõuan mööda sädelevat järvepinda kohte varjulist, elavat, hirmavat metsa.

Hiir närib nurgas saiatykki. Väike loomake, minu ulmi ei suuda sa enam häirida, nii õnnelik on minu naas kodumaale.

—a— —u—

Kui hirmus on elada, kui sa pole enam huvitav kellelegi, vaid pead viitma aega ja surema. Ent kui palju hirmsam on viita aega, kui sa oled veel noor ja tugev ja sind eel ootab elu ja armastus.

Joh. Galsworthy.

Neistsinaseist lahkunuist.

1928. aasta (IX) lennust.

Oli ses lennus 86 abiturienti, kes olid pärit kolmest (a, b, c) klassist ja moodustasid 92,5% kogu V-te klasside õpilastest.

Alter ego'l oli nende abiturientidega ainult n. ö. pühapäevaline kokkupuutumine, mis aga ei lase kunagi tungida inimesele küllalt lähedale; äripäevalist suhet oli vaid V-c klassiga lühemat aega, mispärast on neist jäänud mälestusesse mõni üksik konkreetsem kuju, mida allpool katsutaksegi restaureerida. Nii siis arvestagu lugeja, et kui kellegi nime nimeatakse, siis on see 1927./28. õ.-a. Vc klassist.

Teisest küljest vaadates tuleb tähendada, et nende ridade kirjutaja peab sulge kiirustama, et ennemini välja jõuda hilisemate abiturientideni, kellest mälestus on värskem, et mitte oodata, kuni nendegi pildid tuhmuvad meelespidamise-galerii seinal.

Oli vaikne tööklass — see Vc. Tohiks ütelda, et ka ilma eredate värvideta, ilma tüüpiliste kontrastideta. Võiks ütelda koguni, et ilma eriliste talentideta, ent kui ehk mõni kalleist abiturientest sellest haavub, võib see jääda ka ütle mata. Kuikõrge protsent kogunes selles 37-liikmelises Vc klassi peres neist, keda vaevalt kuulsid, vaevalt tundsid, keda lähemalt ei mõistnud, seda on raske tagant järele kindlaks teha; aga et see protsent oli kaalukas, seda tean küll.

Ja kes võikski saada kurjaks, et Alter ego ei tea peaaegu midagi kõnelda tasaselo omisest, vaikselt kostuvast, endassepöördu nud kahvatunäolisest linnalapsest E l l a E n n o 'st või eestlasrahuga, aeglase ltsüttivast, rõõsk-punapalgelisest Helme talutütre st H i l d a H a b i c h t 'ist, kes, võib-olla, on nüüd juba abiellunud ja toimib kuskil kohusetruu perekonna-juhtijana? Või kes paneb pahaks, kui ainult mainin lihtsa- ja sirgejoonelise loomuga, otseselt ja asjalik-usinalt käituvat Tartu Üle- jõelt päritolevat B e n i t a H a u g a 'st, samuti ülitõsisest, morni-ilmelist, saatusest hellitamatu t, sõnaahtrat käsitöölise tütar L e i d a H i n d r i k s o n 'i Riiamäe rajoonist?

Etteheiteid ehk kuulduks, kui mitte peatuda M e l a n i e H i r s c h f e l d 'il. Millisest suguvõsast ta põlvnes oma saksa nimedega, seda ma ei tea; pärit oli äga siitlinnast, ja elulahe- dustega ei võinud ta ka hoobelda. Selle tütar- lapse olemuses oli juba rohkem kujukust, jumet, värvi, oli seesmist tuld, taltsutamatu tungi. Raosapõselised palged sobisid küllalt alaliselt naeruvälmis näoga. Õpinguis, kooli toiminguis jne. oli märksa aktiivsem teisist klassikaaslasist, võib olla, et oli midagi ministri-taolistki, s. o. oli Õpilaspere valitsuse liikmeid, vahest mõne

ringi (vist küll Enesekasvatuse-ringi) juhtegi. Tööresultaatidelt täiesti rahuldav, käitumiselt viisakas, sõnad lipsasid küll kergesti esile, kuid need olid ohjeldatud ja andsid tunnistust kasvatusest. Teiste õpilastega ja õpetajatega sai läbi hästi, esimeste hulgas oli isegi oodatud seltsimees. Kooli lõpetanud, otsis ja sai teenistust äridelt; praegu on ta elus sündinud mingi muudatus: kas ta astus ülikooli, kihlas enda või abiellus.

Sümpaatliku, kuid jälle tagasihoidliku A l m a I l m a t s a l 'u kaudu jõuame ümmar- guse muheleva maalapse A m a n d a J o b s o n 'i juure, kelles oli tasakaalustatud tusedust, tõu- verelist optimistlik-praktilist ideoloogiat ja muretuse huumorit. Ettetikkumise-tahe puu- dus, kuid ülesannetes oli väga kohusetruu. Ma- japidamise-praktika sooritas Soomes ja kooli lõpetamise järele asus ka mäletavasti Soome edasi õppima.

Plikast kurameeriva daamini võrsus oma silma all A m a l i e (ka: Mall) J ä n e s. Ta sobiv iseloom ei annud põhjust teda laita, samal ajal puudusid asjaolud teda ka kiita. Kra- bedust õppetöös avaldas L i n d a K i v i, suh- tudes sellesse alati valmisolevalt. Klassidist- sipliinilt korrapärane, kuid natuke saamatu näis naiselik-nõtkke S a l m e K l a u s. Silma- torkavalt püüdlik, väga treneerunud, alistuv kõigis õpilaslikes nõudeis oli pehme-vaikse loomuga L i n d a K o f f (Kohv).

Teatavas mõttes klassi priimuseks (võib- olla oligi ta tõelikult priimus) osutus Võru Kõllestest päritolev talutütar I d a K ö r d a. Vanemailt, eriti isalt oli ta omandanud sirge pika kasvu, näo ja juuste punaka värvivarjundi. Käitumiselt ülivisakas ja heatooniline, õpin- gute resultaatidelt hea. Klassi esindajaks vaja- likult valitav; käis ka abiturientide saadikuna härra Riigivanema juures. — Pärast kooli lõpe- tamist vahetas elukoha: kolis koos koduraha- vaga Kõllestest Tähtveresse. Kõik tunnused kooliajal näitasid sinnera, et temast saab üks kõva töötaja tudeng või aateline majapida- miskooli õpilane, kuid oli kuulda, et ta esialgu pidas õppimises vahet; kas praegu õpib, ei tea.

Otse paar ja lahutamata kaaslane I d a K ö r d a 'le oli ta pinginaaber L i n d a L e s s i n g — talutütar Aakrest. Ka punaka näojumega, Kõrda-pikkuse, kuid kriipsukese laplikuma ja tusedama kehakasvuga, blondimate juustega. Kaugelt aga temperamendikam, hoogsam oma naabrist, agarajutulisem, sarmikam. Õppimi- ses Kõrda'ga peaaegu tasavägine. Käitumiselt laitmatu. Rõkkav, heasüdameline naer oli alati ta saatjaks. — Lessing õpib edasi, ongi mulle ütelnud kus: kas aga Naisühingu koolis või

üliskoolis, ei mäleta. Heameelega viibib ajuti maal, sest armastab lihtsat, tervet külaelu.

Erika Lang — hotell „Moskvast“ Treffneri ja Kalda tänava nurgalt. Töötægija, kuid õige visa võtmisega; laitmatu õpilane, kuigi armastab ka kurameerida; klassis vähesõnaline, ent seltsilisena küllalt jutukas. Kooli lõpetanud, oli isa juures; hiljem siirdunud vist Pariisi.

Linda Lestal — alistuvalt vaikne, omaette toimiv, vastu rääkimata kõike seediv rahulik natuur. Pärit Õnne-Vabaduse tänava piirkonnast, kuid, kehvadest oludest võrsunud, pole talle seni osaks saanud ei õnne ega vabadust. See šatään-blond rõõsajumeline tütarlaps heitles koolis oma olemasolu pärast ja teeb seda praeguigi, kasustades sissetulekute muretsmise otstarbel õige lahju teenistusekohti, kuid enamasti on ta ilma teenistusest.

Aitaks küll meelsasti ema, aitaks ka oma kooliskäivat öde, kuid saatus ei lase täiduda ta soovel.

Kergesti võis klassis Lestal'iga vahetada Hilda Luga, kuid lähemalt tundma õppides võis leida viimasel palju tugevamat, eneseteadlikku, krabedamat iseloomu, kuraasi; teadmiste tasemeltki ei suutnud igas aines võistelda esimesega. Kus elab ja millega tegeleb, see jõe tagant kooliskäinud plika, pole kahjuks teada.

Kui veel juttu teha Võru-Tartu päritoluga, aeglase hakkamisega, parajate dimensioonidega, naiseliku olemusega, brüneti poole kalduvast Salmelohust, kelle pärastine elukäik mulle selgumata, võin täna sule käest ära panna selle lootusega, et järgnevas nris lõpetan IX lennu Vc klassi vaatlemise.

Alter ego.

Rahupühad.

(Veste)

Et nüüd siis oleme jälle kristlikus rahu ja vennalikus (pardon! tahtsin öelda: õelikus) üksmeeles sellesinatse vana koolimaja müüride vahel. Ja pean ütlema, et siin see koht alles on, kus võib „rahu“ leida peale neid rahupühi. Kohe ohka kergendatult. (Pinginaaber oma kurja keelega seletab, ma ohkavat sellepärast, et homseks tolle ingliskeele kodutöö tähtpäev on, mis muuseas küll juba pidi ära antama 10. jõulukuu päeval Anno Domini 1931, ent mida ikkagi veel alatudki pole. Targad neitsid süütavad omad lambid ju ikka alles kaheteistkümnendal tunnil — kulub vähem õli.)

Agaga mitte õlist polnud juttu, vaid veedetud rahupühist.

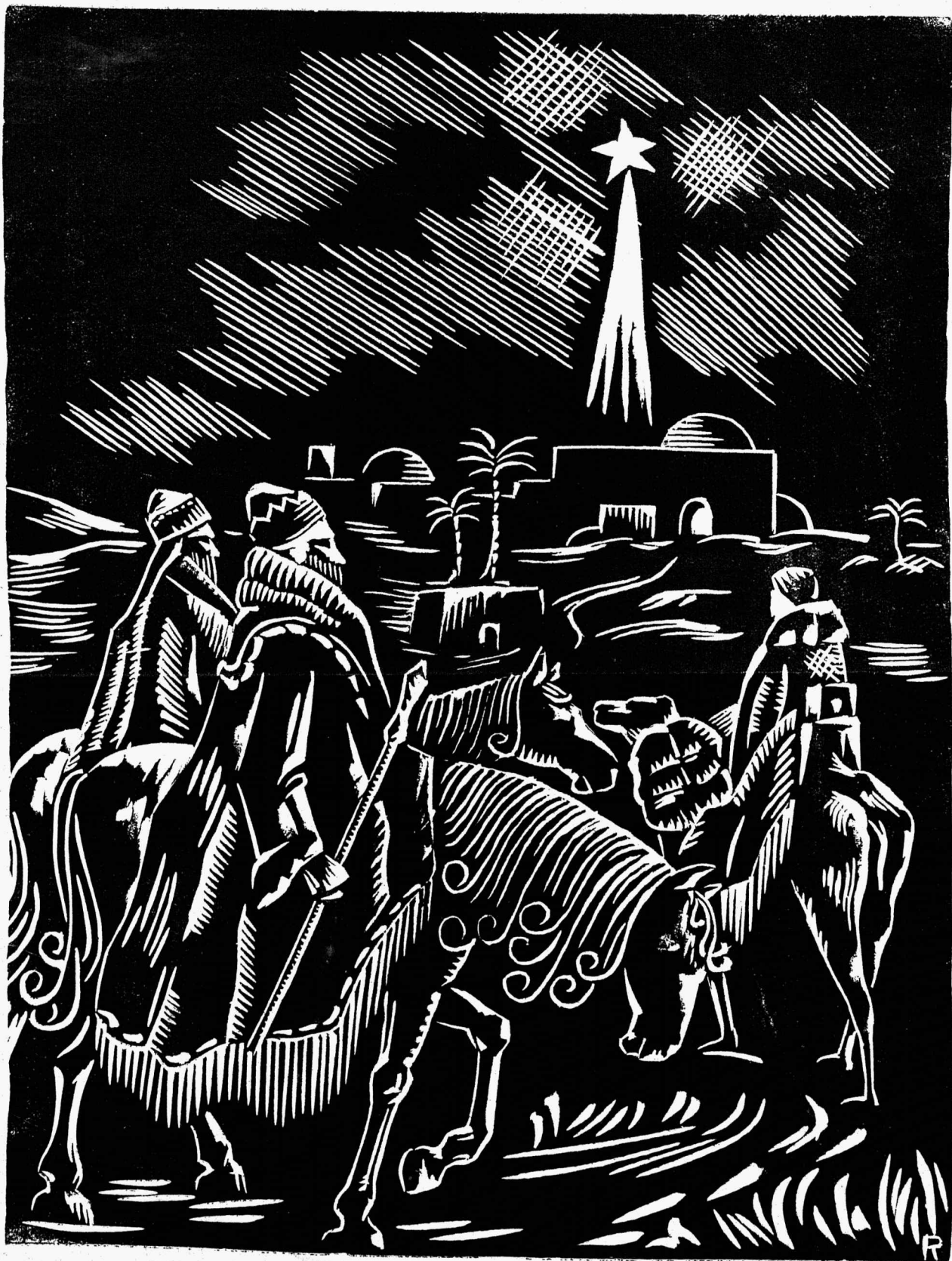
Need siis algasid sellega, et peale tunnistuste saamist 100⁰-lise kõrgepingel all kodu poole marssisin. Näh, vägisi tahtsin öelda „koju“ poole. Veel viimasel hetkel meenus, millise kohutava surmasüüga oleksin hakkama saanud oma kalli sõbra suhtes. Tema „luuletalised“ kõrvad siis kohe hakkavad pilli lööma ja need lood moduleeritakse õilsapaatoslikes sõnusse, ja need voolavad ta roosiliselt huulilt, mis muide nii graatsiliselt kipra ja kõverasse võivad tõmbuda, kui jutt on järgmisest klassitööst.

Nii siis sammusin kodu poole. Jalad olid nii imelikult kerged ja laulutuurid kippusid vägise meelde, aga kus sa's ikka laulad südalinna. Lohutasin end, et küllap kodus laulan tasa, mis nüüd laulmata jääb. Nagu linnutiivul ruttasin siis sinna oma õndsas eluaseme poole,

kuigi mu koivad tegelikult sest maakamarast valla ei pääsnud. Seda nimelt tunnistasid poripritsmed, mis peaaegu kõrvuni ulatusid, kuid mis sugugi mu tuju keemispunkti ei alanud. Aga ikka on õigus, et „vaimust vaeseid“ aitab Jumal. Oli viimatimainitu sel päevalgi olnud neile nii kaastundlik ja muutnud ilmakese niisama vesiseks kui nendesinaste õpilaste taskurätikud, kes omi raamatuid „austanud“ ja neil rahulikult lasknud portfelligi või riiulil lebada ja, mõeldes ka raskele majanduskitsikusele, mitte vihupaberit polnud raisanud ja kes nüüd seda maailma kibedat ülekohtu ja kurjust oma silmaveega minema uhta katsusid.

Ja — seda pidi ütlema, ilmake oli võrdlemisi vesine nii seespool kui väljaspool kooliseinu, kuid sel juhul oli see hoopis kõrvaline asi. Hannibal ju ületas Alpidki, miks siis mina ei võiks, näiteks, sellest porilombist läbi patseerida. See läkski nii imekergesti, libinal-lobinal. Ja nisuke õnnis tunne veel sealjuures; umbes sellane võis olla vendade Valter'ite hinges ookeani ületades. Täis võidurõõmu vaatlesin nüüd üle öla porilompi, mis näis Peipsi järvena. (Te muigate iseeneses?) No aga nii suur oli tan'd kindlasti kui pool Peipsit! Sealjuures aga jätsin hoopis tähele panemata need suured porirandid, mis sellest õilsast võiduretkest kingade ümber ilutsesid, ja omas suures võidujoovastuses jalutasin nende „kandidud“ kingadega jalgu pühkimata (arvasin suurte pühade puhul olevat liigse kingataldu asjatult kulutada) üle oma memme äsjaküüritud läikivpuhta toapõranda.

L. Raba.

Kolm kuningat hommikumaalt.

Dr. Jakob Hurt.

13. jaanuaril pühitsesime meie suurima vanavarakorjaja Dr. J. Hurda 25. surma-aasta mälestust. J. Hurt sündis 1839. a. Põlvas Võrumaal. Lõpetas Tartu poegli gümnaasiumi ja Tartu ülikooli usuteaduskonna; hiljem omandas keeleteaduse doktori aukraadi. Oli kooliõpetajaks Kuresaare ja Tartu gümnaasiumides ja kirikuõpetajaks Otepääs ja Peterburis. Hurda teened rahvaluulise ainestikku kogumisel on võrratud. Ta kogud, mis säilivad praegu Eesti Rahvaluule Arhiivis (Tartus, Aia tän. 44) sisaldavad: 47 381 rahvalaulu, 42 804 mõistatuse, 71 154 vanasõna ja kõnekäänu, 71 792 uskumuse ja kommete ja 16 756 muinasjutu teisendit. — Trükitud kogudena on ilmunud rahvalaulest dr. Hurda toimetusel „Vana kannel“ I ja II, „Setukeste laulud“ I—III.

Oi jaa, oi-jaa! milline jõle lärm siis lahti läks! Loeti üles kõik mu patud esimesest eluaastast saadik, olnud ja olematud, ja „maenitussanasid“ veel pealegi — väarikaks epistlikks rahupühade sissejuhatuseks. Et mu kõrvad juba tublisti huugasid, ei teadnud ma enam, millise „numbriga“ sest „ettekandest“ pääseda. Kas peaks enda õige järsku põrandale viskama ja olla minestanud? Aga tont võtaks! Seal ju olid need pisikesed poriloigud, millised ma ise põrandale kõndinud, ja nüüd heast meelest oma üliriiteta nad ära kuivatada, see oleks küll veidi palju minult nõutud. Mis te arvate? Ja pealegi oleks võidud arvata, et ma selle epistli mõjul nüüd pattu kahetsen. Ei, ma parem jään küünalsirgelt püsima. „Siin ma seisan, teisiti ma'i või!“ mõtlesin, ja siis hakkas mul enesest nii kahju, et kohe oleksin nutnud. Õnneks siiski lõppes see repertuaar ja ma võisin vabamalt hinge tõmmata. Laulutaju oli sedapuhku küll kadunud; tuli teine tagasi alles järgmisel päeval, kui hakkasin piparkoogi tainast kastma. See oli alles rist ja piin! Mina ise olevat küll sitkest ja kõvast ainest, nagu kord üks „lehrel“ väitis, aga no see oli küll hoopis

vintskem! Kui ma teda juba pool tundi olin igamoodi „veananud ja keananud“, tema aga ikka endisena püsis, kargas kohe hing täis. Südametäiega tampisin teda siis päris marsitaktis kohe, arutades, mitu piparkooki „pro nase“ tuleb, ja et rütm segi ei läheks, laulsin ise: „Adjöö, mein kleiner Kradeohvitzihrl!“

Agasellane sõjaväeline tempo vist ei meeldinud tainale — olid need piparkoogid ju rahupühiks. Ühe eriti vägeva hoobi ajal — laulu lõpptakt — kolahtas kauss koleda mürtsuga põrandale ja veeres siis hirmsal raginal laua alla. Adjöö! Südametäiega otsisin kausi üles, asetasin ta uuesti toolile, tegin talle ristimärgi kah veel peale, et: „Rahu sinuga! Sa ei pea mitte mööda lauaaluseid kolama, vaid rahupühi pidama!“

Ja nüüd siis olen siin „rahuoasis“, all einelaua ruumes, kus üks täie kurjaga teist noomib, et see ta pingi „sisse vehkinud“, teine jälle hädaldab, et ta jala peal sõtkuvat, ja kolmas suures meeleheitel kõiki tunnistajaks kutsub, kuna ta ometi nii palju õppinud, aga siiski kahe saanud. T—d.

Kauneimad hetked on alati kurvameelsed. Tuntakse, et nad peagi mööduvad, tahetakse neid kinni pidada, kuid ei suudeta.

Andre Maurois.

Oo, häda ülevalle südamele, mis võitmatumat elujanu peidab! Ei eales jõvva õnnesadammalle, kes igal neemel ankruga välja heidab.

H. Visnapuu.

Kas pole ilus aeg, millal saab kõik mured hälbima panna ainult viidates tulevikku. Sõna tulevik on siis kui müsteerium, mis sisaldab kogu maailma õnne.

R. Tagore.

Armastus on kui mõni hulkur, kes võib oma lilli paremini ravida teeäärse tolmu kui salongides hoitavais kristallvaases. R. Tagore.

Ah, kui magus on ju siis lein, ku sa tead, et musta pilveseina juba on käristanud kuldne lõhe, kust varssi jälle hakkab särama päike.

Ferenc Herczeg.

Kui palju valu toob enesega haihtuv armastus! Ah, kui ta vähimalt sureks korraga! Kuid ei, ta võitleb viimse hetkeni, ja see surmaheitlus ongi kohutav. P. Loti.

Pilk jõulueelsele kirjanduseturule.

On kujunenud juba nagu mingisuguseks traditsiooniks, et meie kirjastused saavad jõuluhooajaks kõige rohkem teoseid raamatuturule, kusjuures on tähelepanav seegi asjaolu, et raamatuturu varustamise on enda kätte võtnud peaaegu täies ulatuses kolm suurt Tartu kirjastusäri — Eesti Kirjanduse Selts, „Noor-Eesti“ ja „Loodus“. Tallinna ja muude linnade kirjastusärid ei mängi nende kõrval mingisugust osa, kui mitte arvestada vahest Kirjanikkude Liitu.

Kui nüüd lasta silmade eest mööda uudis-teoste nimestik ja sellele lisaks võtta mõned enne jõuluhooaega ilmunud teosed, siis saame järgmise kirjanduseturu ülevaate.

Kõigepealt algupärase romaani alal pakub A. H. Tammsaare lugejaskonnale oma hiigla-romaani „Tõde ja õigus“ III ande, mille süžee areneb 1905. a. revolutsiooni miljöös ja kus peategelasena esineb selle teose II andes tuttavakssaanud Vargamäe Indrek. Kuna ajalooliselt tähtis 1905. aasta ei ole seni leidnud nimetamiseväärilistki käsitlust, siis loeb iga kirjanduseharrastaja selle teose kindlasti läbi, pealegi kui ta tuleb selliselt vanameistrilt, nagu on seda A. H. Tammsaare.

Teiseks võiks mainida J. Kärner'i romaani „Moodne orjus“, mis püüab arvustada päevakorras püsivat sõbra-žiuro probleemi ja sellega kaasaskäivat majandusetraagikat, seiratud seekord küll mitte ärimehe, vaid haritlase vaatevinklist.

Mats Mõtslaselt on ilmunud külaromaan „Kevadised vood“, mis annab läbilõike suure talu saatusest, alates õndsast tsaariajast kuni tänapäevani, kusjuures on püütud leida neid põhjusi, mis on viinud kokkuvarisemisele meie laiatavad maamajapidamised.

Järjekorras tuleks mainimisele A. Kivika „Vekslivõltsija“, mis viib meid oma ajal nii populaarseteks saanud „siurutsevatesse“ kirjanik-boheemlaste õhkkonda.

August Jakobson'i romaan „Miika Valtsbergi roim“ annab kujutuse teoorjuse-aja mõisainimestest ligi 100 aastat tagasi.

Esikteosena figureerib A. Saarna „Südamerasukeste agoonia“, mis oma ekstravagantse sisustiku kõrval kõigub ka kujutuselt följetoni- ja romaani-stiili vahel. Peategelasel võib ära tunda üht Tartu äriettevõtjat.

Ka J. Jaigilt on ilmunud romaan „Rannaliivalt taevani“.

Novelli alal võiks nimetada kaht novellikogu: varemalt ilmunud Mait Metsanurga „Elu murrab sisse“ ja noorkirjaniku

Johannes Ruven'i „Võitlust“. Esimene neist on koostatud „orbiitlaste“ (kelle hulka on siirdunud vahepeal M. Metsanurk) põhimõttel: elule lähemale! kuna teine kogu esitab üksikuid skitseeritud inimtüüpe. Esikteosena on Evald Kindluste välja saatnud novelli (ä la Ernst Peterson'i „Rahvavalgustaja“ või M. Mõtslase „Kraavitajad“), pealkirjaga „Talvised rändlinnud“, mis käsitleb nüüdisaja maakooliõpetaja elu. — Noorsoo-novellide seerias näeme R. Janno „Kuningas Toome“ ja J. Jaigi „Kaarnapesa“.

Memuaarteoste hulgas on andnud O. Luts lisaks oma muhedatele ja lihtsatele „Vanadele teerajajatele“ ja „Talvistele teedele“ kolmanda samailmelise mälestuste-raamatu „Läbituule ja vee“. K. A. Hindrey poolt on ilmunud „Elukroonika“ V osa, pealkirjaga „Tõnissoni juures“.

Harukordse nähtusena ilmus raamatuturule Betty Alver'i elukerge poem „Lugu valgest varesest“, harukordsena selles mõttes, et meil vilksatab poeme niisama harva kui valgeid vareseid.

Jõuluturg ei jäänud ka luuletiskogudeta, kuigi need ilmusid tsipa varem. Neid on ilmunud neli: H. Visnapuult „Tuule sõel“, H. Adamson'ilt „Tõus ja mõn“, A. Adson'ilt „Pärlijõgi“ ja E. Hiir'elt „Kodutee“. Kahtlemata on nende hulgas kunstipäraseim H. Visnapuu kogu, kuid A. Adson'igi kogu meelitab lugema end oma lihtsuse ja kodususega, H. Adamson'i kogu oma ürgsuse ja värvikusega ja E. Hiir'e kogu oma tänapäeva tõsidusega.

Koguteosena väärib tähelepanu orbiitlaste album „Põhjakaar“, milles võtavad sõna J. Schütz (5 luuletist), A. Jakobson, A. Kivikas, M. Metsanurk (novellid), H. Raudsepp, D. Palgi ja O. Urgart (kirjanduslikud artiklid). Koguteost juhivad printsiipt: kirjanduse ainuõige ja ülevaast siht on elu teenides — arvustades ja uusi sihte näidates — muuta seda paremaks ja õiglasemaks.

Tõlgetest peale „Looduse“ krooniste romaanide ja LUB'i väljaannete kuulub mainimisväärsete hulka: Aino Kalda „Pühajõe kättemaks“ (kaks novelli eesti ainetel), „Kanteletar II“, Joseph Conrad'i „Lord Jim“ (seiklusromaan), Prévost' „Manon Lescaut“, K. Hamsun'i „Rosa“ („Benoni“ järg), A. Järnefelt'i „Greeta ja tema Issand“, W. Reymont'i „Talupojad II“, M. Jotuni „Argielu“, T. Pakkala „Lapsed“, K. Skalbe „Põhjaneitsi“ j. t. (Mõned neist on küll ilmunud varem.) Sinna

juure veel „Grimmi muinasjutud II“, „Indiaani muinasjutud“, „Prantsuse muinasjutud“ j. m.

Draama ala on õige kehv, kui mitte vast nimetada H. Raudsepa „Põrunud aju õnnistust“, M. Metsanurga „Alevirahvas läheb ajalukku“ ja A. Antsoni „Töölise tütar“.

Teaduslikkude väljaannete hulgas on esikohal kahtlemata „Looduse“ poolt väljaantavad „Eesti entsüklopeedia“ ja „Maa ilma maad ja rahvad“ ja Akadeemilise Emakeele Seltsi kirjastuselt enne jõulu müügileilmunud prof. J. Mägiste koostatud „Soome-eesti sõnaraamat“. Eesti Kirjanduse Seltsi elulugude-seerias ilmus

R. Rolland'i „Beethoven“ (varemini ilmunud: Michelangelo, Darwin, Washington, Pasteur, A. Kivi, Virgilius, Edison, Aleksander Suur, V. Hugo).

On veel huvitav märkida, et kolm suurkirjastust hakkavad välja andma seeriade kaupa kergemat rahva- ja noorsoo kirjavara: Eesti Kirjanduse Selts seeriat „Elav teadus“ (on ilmunud nr. 1: H. G. Wells'i „Suur maailmasõda“); „Noor-Eesti“ raamat-ajakirja „Raamat noorsoole“, 12 numbrit aastas: „Loodus“ „Kuldraamatut“, millest 10 oli juba jõuluks müügil (autorid: Burnett, Dominik, Helling, Malot, Michaelis, Puškin, Wörishöffer, Twain, Vachel, Viikuna j. t.). A. R.

Tartu poeglaste gümnaasiumi ajakiri „Leek“.

Pea kõigis Tartu keskkooles on jõutud veendele oma ajakirja väljaandmise tähtsuses ja seetõttu omistatakse sellele ka võrdlemisi palju tähelepanu: kajastab see ju kõiki õpilaskonnas ja koolis esinduvaid nähtusi.

Tahaksin siin veidi tutvustada Tartu poeglaste gümnaasiumi häälekandjat „Leek“. See ilmub umbes kaks korda kuus Karskusringi väljaandel seinajakirjana, mis meie õpilasile kindlasti võrdlemisi uudne ja võõras: ollakse ju harjunud ikka ajalehte ka „käpaga“ katsuma, silmitsemisest üksi nagu ei piisaks. Selle ajakirja lugejad peavad paraku ainult läbi klaasi vaatlemisega piirduma.

„Leek“ on omaks juhtlauseks seadnud gümnaasiumi direktori ütluse: „Leidku siin erapooletut kajastust noorte rõõmud ja mured — elamused.“ Algus ongi õige julge ja lootusrikas, pühendus „Leegile“, mis küll vormilt kaunis rahuldav, ent sisult siiski liialt paatoses kalduv ja seetõttu veidi õõnsana tunduv. Samuti „Üks igatsus“. Täiuslikum omalt vormilt kui ka sisult on juba õpil. Pillikse „Igatsusmaa“ ja kellegi tundmatu „Hukkimine“. Viimase kohta igatahes olen kahevahel; tundub tõlkena saksa keelest. Võimalik, et eksin!

Omapärast ellusuhtumist avaldab luuletis „Mina“, milles mõned õige huvitavad paradoksid.

„Leegis“ esineb ka ala, mis „T. T. G-s“ hoopis viljelemata, nimelt epigrammid. Siiski midagi erilist nad ei paku, tunduvad ebamää-

rastena ja mittetabavatena. Kahel följetoni-laadi karakteristikal jälle on küllalt seda teravust, mis eelmises puudub, eriti just „Karikatuuril“. Imestada tuleb vaid, kas too iseloomustatav ei tundnud end solvatuna sellisest karakteristikast. Kas siin seda „Leegi“ põhimõtet erapooletuse suhtes just täpsalt silmas on peetud, näib küll üpris kahtlasena.

Samuti huvitavaks osutub n. n. „logaritmi-line“ tragöödia „Lugu toolist“ neile, kes näiden-dis käsiteldud sündmusest teadlikud. Jutt on nimelt mingist istmest, milline õpetaja istudes kokku langes.

Ajakirjas on leidnud ruumi ka kogu artikleid ja teateid võistlusist ja õpilaskonna isetegevusest, ent need kindlasti huvitavad eemalseis-jaid vähem.

Kõige enam kiitust väärivad ajakirja karika-tuurid; need moodustavad „Leegi“ kaalukama ja väärtuslikuma osa. Ülihästi on tabatud just õpetajate pr. Ottas'e ja hrade Adamson'i ja Vaigla ilmed (autoriks V. Birk), ent ka teised on hästi õnnestunud; vaatle huviga — tutta-vad näod tunded kohe. Ses suhtes on „Leek“ meie ajakirjast suure sammu ees, kuigi kirjan-duslik osa veidi lage. Miks näiteks pole esita-tud mingit novelli või noveletti? Näib õige ebausutav, et ei leiduks seal neid, kes katses-taksid sel alal.

Muide, üldmulje ajakirjast siiski jääb üsna rahuldav, karikatuurid just aitavad tõsta selle väärtust.

T—d.

Kirjavastused.

- Heljo. Jutt on juba laotud, kuid ei mahtunud lehte.
A. H. Läheb järgmisesse nrisse.
L. R. „Nägemus“ siiski nõrk. Ei ilmu.
H. P. Kuna kirjutis on liiga pikk, jäi see sellest nrist välja. Eks näe, mis saab edaspidi.
L. R. Lõiked ilmuvad järjekorras.

Kooli I õppesemestri aruanne ja keelenurk ei mahtunud sellesse nrisse.

Uue aasta tervitusi

läkitab kõigile kaastöölisile, lugejaile, T. T. G. õpetajaile, õpilasile, vilistlasile ja lastevanemaile „T. T. G.“ toimetus.